

Studiereis 'Sociale Innovatie'

Als onderdeel van de opleiding [Master Management en Innovatie in maatschappelijke organisaties \(MMI\)](#), vindt er ieder jaar een internationale studiereis plaats. De studiereis van de MMI is ook toegankelijk voor studenten van de opleidingen Master Human Resource Management (MHRM) en Master Bedrijfskunde in Zorg en Dienstverlening (MBZD). Vanaf 2013 biedt de opleiding ook alumni van de MMI de mogelijkheid deel te nemen aan de jaarlijkse studiereis.

Een internationale studiereis maakt al zestien jaar lang deel uit van het Masterprogramma MMI, waarbinnen HAN Masterprogramma's en Hogeschool Rotterdam Transfergroep samenwerken. De reisbestemming wisselt daarbij (van België en Canada tot Zweden). Dit jaar is gekozen voor een nieuwe reisbestemming (Londen) en een centraal thema: 'Sociale Innovatie'.

'Big Society'

Er vinden op dit moment enorme verschuivingen plaats binnen maatschappelijke sectoren zoals zorg, welzijn, onderwijs en overheid. Taken en verantwoordelijkheden worden verschoven en dit gaat gepaard met aanzienlijke budgetkorting. Daarnaast groeit het beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers en hun sociale netwerk. In het Verenigd Koninkrijk is bovenstaande ontwikkeling al langer gaande. Onder de noemer van de 'Big Society' is een tiental jaren geleden een overheidsbeleid uitgerold dat niet alleen een versterking van de 'local community' beoogt, maar de laatste jaren ook hand in hand ging met enorme overheidsbezuinigingen. Beide ontwikkelingen vragen om meer ondernemerschap, innovatie en nieuwe samenwerkingsvormen. De opkomst van Sociale Enterprises en de manier waarop sociale innovatie gestimuleerd wordt in het Verenigd Koninkrijk, met veel publiek-private samenwerking, kan als voorbeeld dienen voor de opgaven waar men in Nederland voor staat. Dit was dan ook de reden om nieuwe contacten aan te gaan in Londen en daar een aantal werkbezoeken af te leggen.

Werkbezoeken in Londen

Op maandag 3 juni 2013 vertrok een groep van 39 enthousiaste deelnemers per trein naar Londen. Deze groep bestond uit 33 studenten, 3 alumni en 3 begeleiders vanuit de Masteropleiding. Zij hebben in Londen verschillende organisaties en projecten bezocht, rondom het thema sociale innovatie.

De voorbereidingscommissie van de studiereis heeft een viertal algemene opleidingsbezoeken georganiseerd: een bezoek aan The Hub, een bezoek aan de City University of London voor een inkijk in de opleiding Masters in Innovation, Creativity & Leadership, een bezoek aan de Nederlandse ambassade en een bezoek aan The Young Foundation rondom het project Care4Care.

The Hub

Op maandagavond bezocht de gehele groep deelnemers 'The Hub' in het centrum van Londen. "The HUB is designed to facilitate the creation of sustainable impact through collaboration. [...] to create spaces that combine the best of a trusted community, innovation lab, business incubator and the comforts of home" (www.the-hub.net). The Hub is een plaats waar samenwerking tussen verschillende partners tot stand kan komen, gericht op sociaal-innovatieve projecten.

Joost Beunderman, onderzoeker en auteur van de boeken 'Compendium of the Civic Economy' en 'The Empathic City' verzorgde een boeiende introductie op het thema van de studiereis 'Sociale Innovatie in het Verenigd Koninkrijk'. Volgens hem ontstaat de innovatie in Londen deels van onderaf (burgerinitiatief), deels 'uit het veld' (nieuwe organisaties) en deels door de nieuwe 'service designers'. De innovatie ontstaat echter veelal door een transformatie van bestaande spelers, met behulp van nieuwe 'gereedschappen', waarin (terug-)verdienmodellen, kansrijke lokale oplossingen die een direct nut voor de direct betrokkenen opleveren en het uitgaan van persoonlijk eigenaarschap kernbegrippen zijn.

Masters in Innovation, Creativity & Leadership

Op dinsdagochtend bezocht de groep de City University of London voor een bezoek aan de opleiding Masters in Innovation, Creativity and Leadership (MICL). Deze academische master is twee jaar terug voor het eerst gestart en is een interdisciplinair academisch masterprogramma dat innovatieve leiders en professionals uitdaagt om ideeën in actie om te zetten.

Tijdens het bezoek hebben drie professoren op een enthousiaste manier uitleg gegeven over de verschillende modules van de opleiding. De deelnemers waren vooral zeer geïnteresseerd in de verschillende invalshoeken en vakgebieden die de opleiding studenten biedt om binnen de eigen werkpraktijk daadwerkelijk innovatief te zijn: van creatief schrijven, fotografie en kunsten tot 'problemsolving' en servicedesigntechnieken. De opleiding besteedt verder veel aandacht aan methoden om de studenten van 'binnenuit' creatief te laten zijn. Dat de opleiding hier goed in slaagt, bleek uit de portfolios van studenten die ter inzage lagen. Naast de professoren hebben twee internationale studenten van de MICL een presentatie gegeven over hun ervaringen met de opleiding.

Nederlandse ambassade

Het bezoek aan de Nederlandse ambassade op woensdagmiddag richtte zich vooral op de verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk, op het gebied van innovatie en de Big Society. De beschreven verschillen tussen Nederland en het VK, zowel in omgangsvormen als ook in politiek-economisch en sociologisch opzicht hielpen daarbij om de bezochte innovatieve projecten in perspectief te plaatsen.

The Young Foundation is een organisatie gericht op het bewerkstelligen van positieve sociale verandering. Zij onderzoekt, stimuleert en voert projecten uit op het gebied van sociale innovatie. Eén van deze projecten is 'Care4Care'. Peter Gerry, een van de projectleiders en onderzoekers legt uit: ' Het project richt zich vooral op het bevorderen van informele zorg binnen lokale gemeenschappen. Het idee is eigenlijk simpel, je legt een landelijke databank aan, waarin je kunt 'sparen' voor hulp en ondersteuning als je zelf ouder wordt door nu voor anderen te zorgen en dat te registreren. Zo voorzien we in de ondersteuning van ouderen door wederzijdse uitwisseling: ondersteuning die een persoon *nugeeft* zal deze persoon later zelf *ontvangen*. Leden van Care4Care verdienen 'care-credits' door nu te zorgen voor een ouder persoon in de eigen lokale gemeenschap. De uren die zij ondersteuning bieden, worden genoteerd in het eigen dossier en kunnen in de toekomst opgenomen worden voor ondersteuning die men zelf nodig heeft. De resultaten van een pilot met dit concept in the Isle of Wight zijn positief.'

The Young Foundation blijft betrokken bij de implementatie elders in het VK en onderzoekt ook of dit concept op langere termijn werkt....

Naast de algemene opleidingsbezoeken hebben de deelnemers ook zelf werkbezoeken georganiseerd. Medestudenten hadden de mogelijkheid aan te sluiten bij deze bezoeken. De deelnemers hebben bij het organiseren van de bezoeken gebruik kunnen maken van een door de opleiding samengestelde lijst met mogelijk interessante organisaties en projecten.

Zo zijn er tijdens de studieweek bezoeken gebracht aan een groot aantal innovatieve projecten: een ziekenhuis in Portsmouth gericht op de implementatie van de Lean-methode, ATOS (zero mail project), The Foyer, Heartwood Care, Hillside Clubhouse, Loncett, Peer Outreach Workers, Remo, een middelbare school, The Innovation Unit, The Salvation Army, The Salmon Youth Centre en Social Innovation Camp. Ook is er door de deelnemers gezorgd voor een 'culinair innovatief' avondprogramma, door onder meer bezoeken aan de restaurants Inamo en Fifteen, die beide werken met een vernieuwend concept.

Deelnemers aan het woord

De deelnemers hebben de studiereis als zeer positief ervaren. Zij hebben verschillende achtergronden, maar zien allen een duidelijke meerwaarde van de studiereis:

"Door letterlijk afstand te nemen van je eigen beroepspraktijk en in een ander land te kijken hoe zij omgaan met sociale innovatie ontstaat er meer ruimte voor creativiteit in je hoofd. Ik heb veel meegenomen uit Engeland. Naast een ontzettende gezellige week met veel lol, heb ik ook ideeën die ik hier in NL binnen mijn organisatie verder wil uitwerken. Dit in het kader van informele zorg en substitutie."

"Ik heb ideeën opgedaan t.b.v. de inhoud en inrichting van onderwijs. Tevens ideeën opgedaan over de begeleiding / inrichting van innovatie binnen organisaties. Mijn eigen horizon is verbreed. Het thema Sociale innovatie heeft veel meer beeld, geluid, handen en voeten gekregen."

"Vanuit een ander perspectief kijken naar innovatie en het tot stand brengen hiervan binnen een bestaande organisatie. Hoe krijg je mensen daadwerkelijk betrokken en in beweging en voelt men zich verantwoordelijk voor een (in dit geval) maatschappelijk probleem."

"Het verbinding leggen met wijken, demografische vraagstukken is zeer ondersteunend bij de vraagstukken alhier."

“Ik ben erg geïnteresseerd in innovatie in het onderwijs. Normaal gesproken richt ik mij op de ICT-component. Andere invalshoeken en technieken hebben mijn scope erg verbreed. Ook de nieuw opgedane contacten met medereizigers zijn waardevol.”

“Voor mij als persoon zeker door te zien hoe dingen op een andere manier gaan in Engeland en dat maakt mij bewust dat dingen ook anders kunnen. Niet ja maar, maar ja en. Niet denken, maar gewoon beginnen (dus doen) zijn zaken die ik daar voor mijzelf aan heb over gehouden.”

De studiereis ‘Sociale Innovatie’ naar Londen was een groot succes!

Wij kijken alweer uit naar de studiereis van volgend jaar, deze is gepland van 2 tot en met 6 juni 2014. MMI-alumni die willen aansluiten kunnen contact opnemen met Hans Waegemaekers: hans.waegemaekers@han.nl

Meer lezen? Paul Imthorn, een van de actieve alumni, heeft een inhoudelijke informatie op zijn website geplaatst: <http://www.imthorn.org/index.php/2013/06/30/social-innovation-maatschappelijke-vernieuwing/>

Op de website www.studiereismmi.nl is een forumgedeelte, waarop van alle opleidingsbezoeken de documentatie en ,in veel gevallen ook een geluidsregistratie, te vinden is. Hierop kunnen deelnemers ook zelf informatie en berichten blijven plaatsen. Wie zijn inlognaam en wachtwoord niet meer weet, kan een mail sturen naar info@studiereismmi.nl